

quolibet nævo in tradenda quæstione de Immaculata Virgine,
immunis ostenderetur.

Consideravimus namque, ut verbis Divi Thomæ utar (in Prol. ad Sum.) hujus doctrinæ novitios, in his quæ a diversis scripta sunt, plurimum impediri: partim quidem propter multiplicationem inutilium quæstionum et difficultatem argumentorum: partim etiam, quia ea quæ sunt necessaria talibus ad sciendum in hac quæstione, non reperiuntur tradita secundum ordinem disciplinæ, immo in ipso Sto. Doctore traduntur secundum quod requirebat librorum expositio, vel secundum quod se præbebat occasio disputandi: partim quidem, quia earumdem quæstionum in diversis locis repetitio, aliquam confusionem gerebat in animis audientium. Hæc igitur et alia hujusmodi evitare studentes, tentavimus cum confidentia divini auxilii, ea quæ ad hanc quæstionem persolvendam pertinent, breviter et dilucide prosequi, secundum quod materia patietur. Et ut intentio nostra sub aliquibus certis limitibus comprehendatur, oportunum duximus methodum ipsius Divi Thomæ pro nostra tenuitate imitari, ut videre est in sequentibus.

Gratissimum mihi opus, et gratum existimo fore Immaculatæ Mariæ, Angelicæ Thomæ, Leoni Pontifici, Universæ Ecclesiæ, toti denique Reipublicæ litterariæ.

Faxit Deus, ut ita sit.

81209

DISQUISITIO BREVIS
DE MENTE ANGELICI DOCTORIS
Divi Tomæ Aquinatis
circa immunitatem Beatae Virginis Mariae
AB ORIGINALI LABE
IN SUA CONCEPTIONE.

EX opusculo sapientissime elaborato per Patrem Joannem Mariam Cornoldi Societatis Jesu circa hanc rem, in quo logice, et rigorosa scholæ methodo et forma ostendit, nihil in operibus Divi Thomæ, etiam prout

nunc temporis evulgatis leguntur, reperiri quod repugnet in germano Sti. Doctoris sensu huic dogmati catholico, novissime a Smo. Pio PP. IX definito, colligitur aper-te et inconcusse quod hac in parte nihil maculæ Angelici Doctoris doctrinam inure-re fas sit; nihil ergo in ea expungendum, nihil corrigendum, nihil innovandum. Ex hoc ergo profecto lætandum, et maxime no-bis est. Sed sufficit? Minime.

In mea dissertatione Theologica de Immaculata Conceptione Beatissimæ Virginis Mariæ SS. Pio PP. IX, nomine mexicanæ Academiæ pro edenda definiitione dogmatis anno milesimo octingentesimo quadragesimo no-no oblata (1), ex professo de mente An-gelici Doctoris Thomæ Aquinatis tractavi a pag. 82 usque ad 100, et omnibus ma-ture expensis ajebam: his ergo omniibus sa-tis arbitror factum investigationi initio hu-

(1) Typis edita Mexici eodem anno, et inserta in collectione ro-mana jussu SS. Pii IX facta, et edita eodem anno sub titulo "Pareri sulla definizione dogmatica dell' Immacolato Concepimento della Beata Vergine Maria.

jus paragraphi propositæ. Ex illis etenim, mens Sancti Doctoris aperte constare vide-tur, dum primo, in diversis locis legem ge-neralem redemptionisque necessitatem sta-tuit; secundo, redimendi modum excelsiorem per præservationem, cum Sto. Augustino asserit; tertio denique et ultimo, totam quæ-stionem absolvit, exceptionem a peccati ori-ginalis lege, et omnimodam Beatissimæ Virginis puritatem expressis terminis sole-mniter stabiliendo.

His positis, nihil desiderandum ad tan-ti viri Angelici Thomæ Aquinatis senten-tiam, apprime perspiciendam superesse videtur. Gaudeamus igitur omnes, gaudeat catho-licus orbis, exultet Sancta Mater Ecclesia, dum piissimam et verissimam de inmacu-lato Beatæ Mariæ Virginis conceptu, sen-tentiam tanti Doctoris auctoritate abs ullo dubio confirmatam videt.

Sed hoc ita est? Denuo nunc temporis scrutari oportet, ut commendationem a Sanctissimo Domino nostro Leone XIII de An-

gelici Doctoris doctrina expletam habeamus.

Sed ad tanti rei momenti disquisitionem stabiliendam, peropportunum duximus methodum Divi Thomæ, saltem aliqualiter, pro nostri ingenii tenuitate imitari: compertum enim omnibus est, quanta sit Sancti Doctoris, in obscurioribus etiam negotiis manifesta claritas, ab ipsamet Ecclesia in Officio recognita, quæ abs dubio, non solum ex illius clarissimo ingenio, verum etiam ex illius strictissima methodo, repetenda videtur. Ex quo factum est, ut clarissimi viri, exempli gratia Illmus. Melchior Canus, tales viam in suis disciplinis tradendis fuerint sequuti. Aggrediamur ergo, in nomine Jesu Christi Filii Immaculatæ semperque Virginis Mariæ discussionem propositam.

Nemini latet, Angelicum Thomam constanter hanc methodum adhibuisse, scilicet primo, rationes seu momenta dubitandi in quæstione quæ proponitur præ oculis exhibere, quod sub

hac forma in Summa; et fere in omnibus operibus reperitur: *Ad primum sic proceditur: Videtur quod etc. Sed contra etc.* In hac prima parte expenduntur momenta intellectum moventia ad utrumque extremum affirmativum vel negativum amplectendum; postea, in ea parte quæ corpus articuli vulgo appellatur, et generatim incipit: *Respondeo dicendum*, exhibit quæstionis solutionem præmittendo clarissima principia ex quibus solutio deducitur; denique ad rationes oppositas solvendum procedit, dicendo: *Ad primum ergo dicendum..... Ad secundum etc.* In hac methodo, si bene animadvertis, nihil reperi est, nisi naturalis processus humani intellectus. Quid enim in unoquoque nostrum, dum sibi meti ipsi aliquam quæstionem solvendam proponit, accidit, nisi quod in thomistica methodo apparet? Unusquisque enim primo, expendit momenta opposita; postea, inquirit principia, ex quibus veritas liquidio deducatur: denique, solutionem ad opposita necessario quærit, et sic tota discussio in nobis semper absolvitur. His positis, in proposito argumento quatuor nobis quærenda veniunt, quæ sequentibus interrogacionibus distribuuntur.

tur, nempe: primo, Quæ sint in operibus Divi Thomæ, quæ in oppositam sententiam Immaculatæ Beatæ Virginis Mariæ Conceptionis, ipsius mentem traxisse videantur? Secundo, quæ sint momenta quæ pro Immaculato conceptu, ipsum fuisse opinatum testentur? Tertio, quæ est igitur Angelici Doctoris mens? Quarto, quid ergo dicendum ad opposita? En hujus disquisitio-
nis divisio, quæ tota, Deo auspice, feliciter
absolvenda speramus.

QUAESTIO.

Utrum Divus Thomas Doctor Angelicus, pro dogmate de Immaculata Beatæ Mariæ Virginis Conceptione, nupera SS. Pio PP. IX definito, opinatus fuerit.

ARTICULUS UNICUS.

Pars prima.

Ad primam partem sic proceditur:

Videtur quod Divus Thomas pro Immaculato Virginis Conceptu non fuerit opinatus:

1. Illa enim cujus caro concepta fuit in originali peccato, tale peccatum contraxit: sed

Divus Thomas (S. par. III, q. 14, a. 3 ad 1.) inquit: “Caro Virginis concepta fuit in origina-
li peccato;” ergo opinatus fuit quod tale pecca-
tum contraxit.

2. Præterea: Cujus corpus totum fuit in originali peccato conceptum, etiam originale
peccatum contraxit: sed Divus Thomas (S. part.
III, quæst. 31, art. 7, in arg. *Sed contra*)
scripsit, “Corpus Beatæ Virginis totum fuit in
originali peccato conceptum;” ergo ut antea.

3. Præterea: Qui asserit quod quicumque ex utriusque sexus commixtione concipiatur,
oportet quod cum peccato originali concipiatur,
confitetur quod, quia Beata Virgo concepta fuit
ex utriusque sexus commixtione, etiam oporteat
quod cum originali peccato conciperetur: ita
expressis verbis Divus Thomas (*Comp. Theo-
logiæ Cap. 224*). En ejus verba: “Oportuit
quod cum peccato originali conciperetur, utpo-
te quæ ex utriusque sexus commixtione con-
cepta fuit. Hoc enim privilegium sibi soli
servabatur, ut Virgo conciperet Filium Dei.”

4. Præterea: Qui indistincte et firmiter
asserit, quod omnes homines ex Adamo, præ-
ter solum Christum, derivati originale peccatum